

Konstitutionsutskottets betänkande 2024/25:KU3

Utgivningsbevis för periodiska skrifter

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden.

Förslaget innebär att Mediemyndigheten tar över ansvaret för utgivningsbevis för periodiska skrifter från Patent- och registreringsverket. Därmed kommer Mediemyndigheten att pröva frågor om utgivningsbevis för periodiska skrifter, ta emot anmälningar om utgivare och ställföreträdare för utgivare samt föra register över periodiska skrifter.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Behandlade förslag

Proposition 2024/25:3 Utgivningsbevis för periodiska skrifter.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Regeringens lagförslag	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	6
Propositionen	6
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:3.

Stockholm den 24 oktober 2024

På konstitutionsutskottets vägnar

Ida Karkiainen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ida Karkiainen (S), Louise Meijer (M), Matheus Enholm (SD), Hans Ekström (S), Fredrik Lindahl (SD), Mirja Räihä (S), Per-Arne Håkansson (S), Malin Danielsson (L), Amalia Rud Stenlöf (S), Susanne Nordström (M), Jessica Wetterling (V), Gudrun Brunegård (KD), Malin Björk (C), Lars Englund (M), Jan Riise (MP), Lars Johnsson (M) och Ludvig Ceimertz (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas proposition 2024/25:3 Utgivningsbevis för periodiska skrifter. I propositionen föreslår regeringen ändringar i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om proposition. Där framgår det bl.a. att regeringen i budgetpropositionen för 2024 föreslog att anslaget till Patent- och registreringsverket (PRV) respektive till Mediemyndigheten skulle justeras för att finansiera en överföring av ansvaret för utgivningsbevis för periodiska skrifter från PRV till Mediemyndigheten fr.o.m. 2025. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2023/24:KU1, rskr. 2023/24:69 och bet. 2023/24:NU1, rskr. 2023/24:109).

En förteckning över behandlade förslag finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen att Mediemyndigheten ska ta över ansvaret för utgivningsbevis för periodiska skrifter från Patent- och registreringsverket. Förslaget innebär att Mediemyndigheten kommer att pröva frågor om utgivningsbevis för periodiska skrifter, ta emot anmälningar om utgivare och ställföreträdare för utgivare samt föra register över periodiska skrifter.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden. Lagändringarna innebär att Mediemyndigheten tar över ansvaret för utgivningsbevis för periodiska skrifter från Patent- och registreringsverket.

Propositionen

Ansvar för utgivningsbevis för periodiska skrifter ligger i dag på Patent- och registreringsverket (PRV) medan Mediemyndigheten ansvarar för utgivningsbevis för databaser. Regeringen konstaterar att de senaste årens utveckling på mediemarknaden har gjort att medieföretagens olika verksamheter alltmer går ihop och in i varandra. Ett s.k. traditionellt massmedieföretag som både ger ut en periodisk skrift och tillhandahåller en databas med koppling till den periodiska skriften behöver enligt nuvarande reglering dels ansöka om utgivningsbevis för periodisk skrift hos PRV, dels anmäla databasen och dess utgivare till Mediemyndigheten för registrering. Det är inte ovanligt att ett företag behöver göra flera olika anmälningar till de båda myndigheterna. Regeringens målsättning är att uppnå en effektivare statsförvaltning, med ökat fokus på bl.a. medborgarnytta och kostnadseffektivitet. Enligt regeringen bör ansvaret för utgivningsbevis samlas hos Mediemyndigheten i syfte att underlätta för företagen och att effektivisera statsförvaltningen.

Överföringen av ansvaret för utgivningsbevis för periodiska skrifter till Mediemyndigheten innebär att myndigheten kommer att pröva frågor om utgivningsbevis för periodisk skrift, ta emot anmälningar om utgivare och ställföreträdare för utgivare samt föra register över periodiska skrifter.

Den föreslagna ansvarsfördelningen får till följd att hänvisningarna till PRV i lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden bör ersättas med hänvisningar till Mediemyndigheten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom de överväganden som redovisas i propositionen och anser att riksdagen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2024/25:3 Utgivningsbevis för periodiska skrifter:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden¹

dels att 2 kap. 2–10 §§ och 3 kap. 19–21 och 23–25 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 2 kap. ska lyda ”Om ägare av och utgivningsbevis för periodiska skrifter”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.2 §²

Frågor om utgivningsbevis prövas av Patent- och registreringsverket. Verket tar också emot anmälningar om utgivare och ställföreträdare för utgivare. Verket ska föra register över periodiska skrifter. Registret får föras med hjälp av automatiserad behandling. Det får innehålla uppgifter om skriftens titel, utgivningsort, utgivningsplan, ägare, utgivare och, i förekommande fall, ställföreträdare för utgivaren, tidpunkt för utfärdande och förnyelse av utgivningsbevis samt förfall eller återkallelse av utgivningsbevis.

Frågor om utgivningsbevis för periodiska skrifter prövas av Mediemyndigheten. Myndigheten tar också emot anmälningar om utgivare och ställföreträdare för utgivare.

Myndigheten ska föra register över periodiska skrifter. Registret får föras med hjälp av automatiserad behandling. Det får innehålla uppgifter om

1. skriftens titel,
2. utgivningsort,
3. utgivningsplan,
4. ägare,
5. vem som utsetts till utgivare och, i förekommande fall, ställföreträdare för utgivaren,
6. tidpunkt för utfärdande och förnyelse av utgivningsbevis, och
7. förfall eller återkallelse av utgivningsbevis.

3 §³

Om en ansökan om utgivningsbevis eller en anmälan om utgivare eller ställföreträdande utgivare inte uppfyller föreskrivna krav, ska den

Om en ansökan om utgivningsbevis för en periodisk skrift eller en anmälan om utgivare eller ställföreträdande utgivare inte uppfyller

¹ Lagen omtryckt 2002:911.

² Senaste lydelse 2018:1803.

³ Senaste lydelse 2018:1803.

som har gjort ansökan eller anmälan föreläggas att inom en viss tid avhjälpa bristen. Avhjälps inte bristen, får ansökningen eller anmälan avvisas.

föreskrivna krav, ska den som har gjort ansökan eller anmälan föreläggas att inom en viss tid avhjälpa bristen. Avhjälps inte bristen, får ansökningen eller anmälan avvisas.

4 §⁴

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter för ansökningar och anmälningar i ärenden enligt 5 kap. tryckfrihetsförordningen och om avgifter för utdrag ur register över periodiska skrifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om

1. avgifter för ansökningar och anmälningar i ärenden enligt 5 kap. tryckfrihetsförordningen, och

2. avgifter för utdrag ur register över periodiska skrifter.

5 §⁵

Om utgivningsorten eller utgivningsplanen ändras, ska ägaren genast anmäla detta till *Patent- och registreringsverket*.

Om utgivningsorten eller utgivningsplanen ändras, ska ägaren genast anmäla detta till *Mediemyndigheten*.

6 §⁶

I god tid innan ett utgivningsbevis upphör enligt 5 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen ska *Patent- och registreringsverket* dels till den senast kända ägaren av den periodiska skriften sända en påminnelse om att bevisets giltighet är begränsad till tio år och att beviset upphör om en ansökan om förnyelse av beviset inte har kommit in till myndigheten före tioårsperiodens utgång, dels kungöra påminnelsen elektroniskt.

I god tid innan ett utgivningsbevis *för en periodisk skrift* upphör enligt 5 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen ska *Mediemyndigheten* dels till den senast kända ägaren av den periodiska skriften sända en påminnelse om att bevisets giltighet är begränsad till tio år och att beviset upphör om en ansökan om förnyelse av beviset inte har kommit in till myndigheten före tioårsperiodens utgång, dels kungöra påminnelsen elektroniskt.

Av kungörelsen ska namn och adress för den senast kända ägaren framgå, liksom utgivningsbevisets nummer och den titel som utgivningsbeviset avser.

7 §⁷

En ansökan om förnyelse enligt 5 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen får göras hos *Patent- och registreringsverket* tidigast ett år

En ansökan om förnyelse *av ett utgivningsbevis för en periodisk skrift* enligt 5 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen får göras hos

⁴ Senaste lydelse 2018:1803.

⁵ Senaste lydelse 2018:1803.

⁶ Senaste lydelse 2018:1803.

⁷ Senaste lydelse 2018:1803.

före och senast på dagen för periodens utgång. För en ansökan om förnyelse av ett utgivningsbevis gäller i övrigt samma bestämmelser som för den första ansökan.

Mediemyndigheten tidigast ett år före och senast på dagen för periodens utgång. För en ansökan om förnyelse av ett utgivningsbevis gäller i övrigt samma bestämmelser som för den första ansökan.

8 §⁸

Ett beslut enligt 5 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen om att ett utgivningsbevis ska anses ha upphört ska dels sändas till den senast kända ägaren av den periodiska skriften, dels kungöras elektroniskt.

Ett beslut enligt 5 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen om att ett utgivningsbevis *för en periodisk skrift* ska anses ha upphört ska dels sändas till den senast kända ägaren av den periodiska skriften, dels kungöras elektroniskt.

Om det av särskilda skäl kan antas att den senast kända ägaren inte kan nås av en försändelse är det tillräckligt att beslutet kungörs elektroniskt.

9 §⁹

Ett beslut om återkallelse av ett utgivningsbevis meddelas av *Patent- och registreringsverket*. I ärenden som avses i 5 kap. 13 § första stycket 2–7 tryckfrihetsförordningen ska ägaren och utgivaren om möjligt få tillfälle att yttra sig.

Ett beslut om återkallelse av ett utgivningsbevis *för en periodisk skrift* meddelas av *Mediemyndigheten*. I ärenden som avses i 5 kap. 13 § första stycket 2–7 tryckfrihetsförordningen ska ägaren och utgivaren om möjligt få tillfälle att yttra sig.

10 §¹⁰

Ett slutligt beslut av *Patent- och registreringsverket* i ett ärende om utgivningsbevis får överklagas till allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet.

Ett slutligt beslut av *Mediemyndigheten* i ett ärende om utgivningsbevis *för en periodisk skrift* får överklagas till allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

3 kap.

19 §¹¹

Utgivningsbevis enligt 1 kap. 5 § yttrandefrihetsgrundlagen utfärdas av Mediemyndigheten på ansökan av den som bedriver verksamheten.

Utgivningsbevis *för databaser* enligt 1 kap. 5 § yttrandefrihetsgrundlagen utfärdas av Mediemyndigheten på ansökan av den som bedriver verksamheten.

En ansökan ska innehålla uppgift om databasens namn, vem som bedriver verksamheten, från vilken ort informationen tillhandahålls och vem

⁸ Senaste lydelse 2018:1803.

⁹ Senaste lydelse 2018:1803.

¹⁰ Senaste lydelse 2018:1803.

¹¹ Senaste lydelse 2023:840.

som utsetts till utgivare samt, i förekommande fall, ställföreträdare för utgivaren. I fråga om sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 a–c yttrandefrihetsgrundlagen ska namnet innehålla databasens domännamn eller motsvarande uppgift.

Ansökan ska också innehålla en teknisk beskrivning av verksamheten. Av beskrivningen ska det framgå hur information tillhandahålls allmänheten. Beskrivningen ska ha sådan omfattning att det framgår om verksamheten uppfyller förutsättningarna enligt 1 kap. 5 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Till en ansökan ska det fogas bevis att utgivaren uppfyller de behörighetsvillkor som anges i yttrandefrihetsgrundlagen och att utgivaren har åtagit sig uppdraget.

20 §

Om en ansökan om utgivningsbevis inte uppfyller vad som föreskrivs i 19 §, *skall* sökanden föreläggas att inom viss tid avhjälpa bristen. Gör sökanden inte det, får ansökan avvisas.

Om en ansökan om utgivningsbevis *för en databas* inte uppfyller vad som föreskrivs i 19 §, *ska* sökanden föreläggas att inom viss tid avhjälpa bristen. Gör sökanden inte det, får ansökan avvisas.

21 §¹²

I god tid innan ett utgivningsbevis upphör att gälla enligt 1 kap. 6 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen ska Mediemyndigheten till den som bedriver verksamheten sända en påminnelse om att bevisets giltighetstid är begränsad till tio år och att beviset upphör att gälla, om en ansökan om förnyelse av beviset inte har kommit in till myndigheten före tioårsperiodens utgång.

Beslut om att ett utgivningsbevis ska anses ha upphört att gälla vid tioårsperiodens utgång meddelas av Mediemyndigheten.

En ansökan om förnyelse av ett utgivningsbevis enligt 1 kap. 6 § andra stycket yttrandefrihetsgrundlagen får göras tidigast ett år före och senast på dagen för tioårsperiodens utgång. För en ansökan om förnyelse gäller i övrigt samma bestämmelser som för den första ansökan. Om en ansökan om förnyelse har gjorts i rätt tid, fortsätter

I god tid innan ett utgivningsbevis *för en databas* upphör att gälla enligt 1 kap. 6 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen ska Mediemyndigheten till den som bedriver verksamheten sända en påminnelse om att bevisets giltighetstid är begränsad till tio år och att beviset upphör att gälla, om en ansökan om förnyelse av beviset inte har kommit in till myndigheten före tioårsperiodens utgång.

Beslut om att ett utgivningsbevis *för en databas* ska anses ha upphört att gälla vid tioårsperiodens utgång meddelas av Mediemyndigheten.

En ansökan om förnyelse av ett utgivningsbevis *för en databas* enligt 1 kap. 6 § andra stycket yttrandefrihetsgrundlagen får göras *hos Mediemyndigheten* tidigast ett år före och senast på dagen för tioårsperiodens utgång. För en ansökan om förnyelse gäller i övrigt samma bestämmelser som för den första ansökan. Om en

¹² Senaste lydelse 2023:840.

beviset att gälla till dess att beslutet med anledning av ansökan har fått laga kraft.

ansökan om förnyelse har gjorts i rätt tid, fortsätter beviset att gälla till dess att beslutet med anledning av ansökan har fått laga kraft.

23 §¹³

I 1 kap. 6 § tredje stycket yttrandefrihetsgrundlagen föreskrivs i vilka fall utgivningsbevis får återkallas. Om ett utgivningsbevis inte borde ha utfärdats på grund av risk för förväxling med namnet på en annan verksamhet, får beviset dock återkallas endast om det inom sex månader sedan beviset utfärdades visas att ansökan borde ha avslagits på grund av denna risk.

Beslut om återkallelse av utgivningsbevis meddelas av Mediemyndigheten. I ärenden om återkallelse ska den som bedriver verksamheten och utgivaren få tillfälle att yttra sig, om det är möjligt.

I 1 kap. 6 § tredje stycket yttrandefrihetsgrundlagen föreskrivs i vilka fall utgivningsbevis *för databaser* får återkallas. Om ett utgivningsbevis inte borde ha utfärdats på grund av risk för förväxling med namnet på en annan verksamhet, får beviset dock återkallas endast om det inom sex månader sedan beviset utfärdades visas att ansökan borde ha avslagits på grund av denna risk.

Beslut om återkallelse av utgivningsbevis *för en databas* meddelas av Mediemyndigheten. I ärenden om återkallelse ska den som bedriver verksamheten och utgivaren få tillfälle att yttra sig, om det är möjligt.

24 §¹⁴

Beslut av Mediemyndigheten i ärenden om utgivningsbevis får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut av Mediemyndigheten i ärenden om utgivningsbevis *för databaser* får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

25 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift i en ansökan om utgivningsbevis *skall* dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vad som föreskrivs i 22 § om skyldighet att anmäla ändrade förhållanden.

Justitiekanslern är åklagare i mål om ansvar för sådana brott som avses i första stycket.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift i en ansökan om utgivningsbevis *för en databas ska* dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vad som föreskrivs i 22 § om skyldighet att anmäla ändrade förhållanden.

¹³ Senaste lydelse 2023:840.

¹⁴ Senaste lydelse 2023:840.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.